No. 121. 1847.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1½ C. NOORD-HOLLAND

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te Amsterdam, Dingsdags, Donderdags en Saturdags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 3,50; franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. franco te adresseren aan het Bureau dezer Courant.

DINGSDAG, 13 APRIL.

AMSTERDAM, 12 April.

Voor Ierland.

Van 9 April, 12 uur des namiddags.

Bedrag der vorige opgave f 30872,78½

Door de Redactie van de *Twentsche Courant* ontvangen:
Een briefje op den heer J. van der Aa *f* 45,- Twee coupons à *f* 3,96, *f* 7,92. Een id. *f* 2,97. Twee id. à *f* 1,50, *f* 3,- aan contanten *f* 24,06. Te zamen *f* 80,95
Van een onbekende . . . . . . » 1,—
Van J. uit Kloosterburen, (prov. Groningen) . . . . » 1,— *f* 82,95

Totaal f 30955,73½

Tot Maandag 12 April des middags ten 12 ure.

NB. In ons N°. 113 staat bij de giften voor Ierland, uit Rijsendelft verkeerd vermeld: Van eene dienstmaagd bij J. V. en zijn zoontje *f* 2,- moet zijn: 50 cents, en van eenige Catechismuskinderen *f* 2,- *Vele kleintjes helpen aan brood.*

De heer van Lichtenveld, lid van den Hoogen Raad, is onlangs benoemd geworden tot lid van den Raad van State. Het heeft eenig opzien gebaard, en zelfs, bij sommige bladen, eene openlijke afkeuring uitgelokt, dat de heer van Lichtenveld zich die benoeming heeft laten welgevallen. Het bevreemt ons, dat men zoo ligtvaardig kunnen oordeelen over den stap van een man, die aller hoogachting geniet, en die zelfs met verdienden lof werd bejegend in diezelfde artikelen, waarin men zijnen overgang van den Hoogen Raad tot den Staatsraad misprees. Die ligtvaardigheid heeft den heer van Lichtenveld niet kunnen schaden, maar zij leidde alleen daarheen, om zoo mogelijk de weinige waarde te verminderen, welke nog aan sommige dier bladen gehecht wordt, die, door welken prikkel dan ook gedreven, zich tot taak hebben gesteld, alles af te keuren, wat hun onder de oogen komt, zonder acht te slaan op de waarheid der feiten, de zuiverheid der beginselen en de regtschapenheid der personen.

Wat heeft men den heer van Lichtenveld ten laste gelegd? Dat zijne benoeming tot staatsraad, verre van eene verhooging te zijn, hem eerder had doen afdalen; immers een staatsraad staat in tractement ten naasten bij gelijk met een lid van den Hoogen Raad, maar is beneden hem in rang, en heeft geen aanspraak op de onafzetbaarheid, welke de leden van den Hoogen Raad bij de grondwet is toegekend.

Wij willen de stelling aannemen, ofschoon er gronden genoeg zouden te vinden zijn, om hare juistheid te betwisten. Maar, in de veronderstelling dat zij waar is, wat bewijst zij? Niets anders, dan dat de heer van Lichtenveld eene opoffering heeft gedaan, door van eene schoone, levenslange betrekking af te zien, om eene minder aanlokkelijke en tijdelijke te aanvaarden. Is dat berispelijk? De belangloosheid is evenwel niet zoo dagelijksch, en het voorbeeld niet zoo verleidelijk, dat het welzijn van den staat daardoor kan worden in gevaar gebragt. Maar zóó zijn sommige schrijvers der oppositie. Het eerste wat zij vorderen is: onafhankelijke belangloosheid; maar doet nu een onafhankelijk man van talent een stap van voorbeeldige belangloosheid, dan vindt men geene woorden dan om het loffelijk en zeldzaam feit te laken, en in de oogen van het publiek vernederend af te schilderen. Welk eene logica! En welk eene moraliteit!

Men betreurt het, dat de heer van Lichtenveld, die eene werkzame en invloedrijke plaats in den Hoogen Raad bekleedde, het hoogste ligchaam der regterlijke magt niet meer door zijne kennis en onafhankelijke beginselen zal kunnen voorlichten. Ook wij betreuren het voor dat ligchaam. Maar men vergeet daarbij in aanmerking te nemen, dat het talent van den heer van Lichtenveld zich niet alleen bij regtskennis bepaalt, zijne kennis strekt zich zoo veel verder uit, dat weinigen zoozeer als hij kunnen geacht worden dienstig te zijn voor de uitgebreide taak, die op een staatsraad rust. Het veld, waarop hij nu staat, is veel ruimer; de belangen, welke hij zal hebben te verdedigen, grooter en veelvuldiger. Zijn onafhankelijk karakter, zijne veelomvattende kennis en zijn belanglooze ijver zullen daar grootere diensten kunnen bewijzen aan het vaderland, waaraan hij eene levenslange betrekking heeft ten offer gebragt.

Wij hebben met genoegen in onze kolommen opgenomen een kort, doch belangrijk uittreksel van het werk van den heer de Lamartine, *l'Histoire des Girondins*, en wij hebben bij die gelegenheid aan het talent van den beroemden auteur eene van die algemeene huldebewijzen gebragt, welke jegens een man van de vermaardheid als de heer Lamartine altijd te wettigen zijn. Na alzoo het boek gegroet te hebben, hebben wij het gelezen; en in afwachting, dat wij daarvan een beredeneerd verslag zullen kunnen geven, beschouwen wij het als onzen pligt, te verklaren, dat wij bijna berouw gevoelen over onze beleefdheid. Wij willen hiermede nog niet zeggen, dat de »Geschiedenis der Girondisten," welke uit acht boekdeelen zal bestaan, en waarvan er ons slechts twee bekend zijn, het talent van den auteur onwaardig zoude wezen; maar zij beantwoordt voorwaar niet aan datgene, wat het publiek van zijne wijze van denken, van zijn karakter en zelfs van zijne dwalingen kon verwachten. Onze lezers zullen met verwondering vernemen, dat de heer de Lamartine, in zijne beschouwing van de personen en gebeurtenissen der omwenteling, gemeenlijk nog voor den heer Thiers moet onderdoen, in het eerbiedigen der historische waarheid, en dat, wanneer hij hem soms evenaart, hij zich alleen van hem onderscheidt door de dichterlijke voordragt, waarmede hij, dikwijls ontijdig en immer ongepast, eene onkiesche lofspraak houdt op de schandelijkste karakters en op de verfoeijenswaardigste handelingen. Zijne koelheid grenst aan hardvochtigheid, ja zelfs aan onregtvaardigheid, en welligt aan laster, wanneer hij over Lodewijk XVI en Marie Antoinette spreekt; hij is toegevend en tot in het bespottelijke zoetsappig voor een Mirabeau, een Pauchet, een Danton en meer andere nog min waardige wezens, die het alleen aan de talrijkheid en wreedaardigheid hunner euvelen te danken hadden, dat zij niet met de afschuwelijkste booswichten op ééne lijn geplaatst werden. Van Robespierre spreekt hij tot dusverre niet dan met eene soort van eerbied; en Voltaire, op wien hij eene lange redevoering houdt, ter gelegenheid van de weidsche en afgodische pracht, waarmede zijne begrafenis werd gevierd, wordt eene soort van voorlooper van den revolutionnairen messias, aan wien niets, zelfs de heiligheid niet, ontbreekt. Dit alles is vermengd met ongepaste uitdrukkingen betreffende de *onafhankelijkheid der rede*, de *overwonnen onverdraagzaamheid*, de *buitensporigheden der dweepzucht*, die reeds bij den heer Thiers verwondering zouden baren, doch die men zich nog minder verklaren kan van de pen van den heer Lamartine.

Verwonderlijke zaak, en die ten volle bewijst, hoezeer het gemis van geloof den besten aanleg kan verbasteren. De heer de Lamartine is klaarblijkelijk zoo ver gekomen van zich te laten overwinnen door de brutale onmenschelijkheid der bloeddorstige woestelingen van 1793. Hij is op het punt van het »Committé tot heil des volks" te aanbidden, even gelijk de wilden aanbiddend nedervallen op het hooren van den storm en het geratel van den donder, onmagtig als zij zijn om zich tot God te verheffen, die de bliksem slingert en den storm ontketent. Inderdaad, onder al de personen dier geschiedenis komt God volstrekt niet voor, of, voor het minst, de God, dien men er aantreft, wij zeggen het met innig leedwezen, is de God van den heer Thiers, de God van den heer Michelet, de God van den heer Louis Blanc; het is de *noodzakelijkheid*, de drang der omstandigheden. De heer de Lamartine geeft aan dit noodlot achtervolgens allerlei soort van namen, als waarmede die godheid door deze verschillende geschiedschrijvers bestempeld wordt; doch de heer de Lamartine steekt als de onbeduidendste en de wankelmoedigste ongunstig bij hen af. Dit oordeel is geenszins te gestreng; wij kunnen het in alle opzigten en zeer gemakkelijk regtvaardigen. Trouwens dit oordeel is, ongelukkig voor den heer de Lamartine, dat van alle menschen, wier gevoelen hem het meest moet treffen en wier goedkeuring hij zich het gemakkelijkst zou verworven hebben. Zijne »Geschiedenis der Girondisten" — te gelijk anecdotiek en metaphysiek, voor denkers te uitvoerig behandeld, en te veel met beschouwingen en bespiegelingen doorweven voor hen, die zich vergenoegen met te gevoelen — zal hem doen dalen van de eereplaats, welke hij in de letterkundige wereld zoo lang heeft bekleed. Hij zal de achting van lieden van smaak en ernstige beschouwing verliezen, maar hem blijven in zijnen val te veel verhevene hoedanigheden bij, dan dat hij de toegenegenheid des volks zou kunnen verwerven. Hij zal het voorbeeld hernieuwen van een ander man van genie, die nog sneller en van een nog hooger standplaats gevallen is. Hij zal niet langer in den senaat der groote vernuften eene vorstelijke plaats bekleeden, en hij zal er zelfs die treurige populariteit niet mede verkrijgen, welke vaak aan renegaten te beurt valt.

Wij vernemen, dat de graaf Bille-Brahé, voormaals zaakgelastigde van Denemarken bij ons hof, in dezelfde hoedanigheid benoemd zal worden bij het hof van Berlijn. Deze diplomaat zal bij ons hof vervangen worden door den graaf Wulff von Plessen, secretaris der Deensche legatie te Stockholm.

Naar wij vernemen, zijn, ter zake der aanklagte tegen Jan ter Linde, als verdacht van *lasterlijke denuntiatie en laster*, gedagvaard, om op maandag den 19 April, voor de regtbank te Zutphen te compareren: acht getuigen uit Haaksbergen, van welke acht getuigen drie katholijk en vijf protestantsch zijn. Het wekt bevreemding, dat noch Schatman, noch Eissink, die bij het eerste verhoor waren, noch Toone ten Voorde, die bij het opmaken van het proces-verbaal tegenwoordig is geweest, noch de wed. Wielens, bij welke Jan ter Linde inwoont, en wier getuigenissen veel licht over deze zaak zouden kunnen verspreiden, — het wekt bevreemding, dat tot dusverre geen van deze allen gedagvaard is. Men heeft regt te verwachten, dat zij niet onverhoord zullen blijven. Ook uit Groenlo en Eibergen zijn verschillende getuigen opgeroepen, om op bovengemelden dag te Zutphen te compareren.

Men meldt ons uit Crommenie het volgende: »In den nacht van den 7 dezer ontstond er, gelukkig bij stil weder, brand in den korenmolen, gelegen aan den Heiligen Weg alhier, die, van des molenaars woning geheel afgelegen zijnde, geheel afbrandde zonder verdere schade te veroorzaken. De molen was tegen brandschade verzekerd."

Men leest in de *Nederlandsche Stoompost*, dd. 10 April het volgende: »Als vervolg op, en ter aanvulling van hetgeen wij bereids aangaande het hulpspoor, om het zoo veel besprokene laantje bij Delft gezegd hebben, kan nog gevoegd worden, dat thans in de *Staats-Courant*, en dus op eene officieele wijze, is kennis gegeven, dat gemelde hulpspoor op den 7 weder, doch thans in tegenwoordigheid van den fungerende hoofd-ingenieur van den Waterstaat, daartoe van wege het Departement van Binnenl. Zaken gecommitteerd, is bereden, en gebleken dat hetzelve, doelmatig gebruikt wordende, zonder eenig gevaar bij de exploitatie kan bereden worden. Zoodat wij deze laatste zwarigheid die in de exploitatie van den weg naar Rotterdam nog was overgebleven, kunnen beschouwen, als niet meer te bestaan."

De opening van den spoorweg tusschen 's Gravenhage en Rotterdam zal, volgens gerucht, zoo niet op den 1 Mei aanstaande, ten minste in de eerste dagen dier maand geschieden. Waarschijnlijk zullen er zes treinen daags loopen. Van Rotterdam de eerste te 7 ure des morgens, en de laatste te 9 ure des avonds, en van 's Hage de eerste te 8 ure des morgens, en de laatste te 10 ure 15 minuten des avonds. (*N. R. C.*)

GORINCHEM, 9 April. Heden zijn hier 42 personen, met hunne goederen op wagens geladen, doorgekomen, welke zich per Bossche stoomboot naar Rotterdam hebben gegeven, om morgen aan boord van de *Maasstroom* te zijn, ten einde naar Noord-Amerika te vertrekken. Deze zijn allen van de christelijk afgeschei-

dene gemeente, en volgen thans hunne reeds vroeger vertrokken broeders en zusters. Eene menigte nieuwsgierigen waren aan de aanlegplaats der boot verzameld, om deze landgenooten een laatst vaarwel toe te roepen. Meerendeels zijn zij hier bekend, daar zij van de omliggende plaatsen dezer stad afkomstig zijn. De wel. eerw. heer H. P. Scholte, zal nu eerdaags de reis per stoomboot aannemen. (*N. R. Ct.*)

Men wil weten, dat de Rijn- en IJselstoombootmaatschappij eene overeenkomst zou hebben gesloten, om 16.000 Duitsche landverhuizers van Keulen naar Amsterdam te vervoeren. (*H.*)

ZWOLLE, 9 April. Ten verzoeke van den ontvanger der directe belastingen alhier zijn jl. Zaturdag 3 April, bij een aantal ingezetenen, die hunne personele belasting niet tot ultimo Maart jl. hadden aangezuiverd, dwangbevelen beteekend met bedreiging van executie, indien aan dezelve niet binnen twee dagen was voldaan. Deze dwangbevelen kosten alweder vijftig cents. Is dit geschied om de deurwaarders der directe belastingen, die hier anders zelden te pas komen, een duit te laten verdienen, dan is de maatregel aardig gevonden; doch dan had de begunstiger van deze deurwaarders eerlijker gehandeld met ze uit eigen zak wat te geven, dan het op de belastingschuldigen te drukken. Het kan toch bij de ambtenaren der belasting niet onbekend zijn, dat bij art. 13 der wet van 22 Mei 1845 (*Staatsbl.* N°. 22) aan de belastingschuldigen een termijn van minstens zes dagen wordt gegeven om hunne verschenen termijnen van betaling aan te zuiveren, alvorens het dwangbevel kan worden uitgevaardigd, waaraan eerst eene waarschuwing ad 5 cents, en daarna eene aanmaning ad 10 cents moet voorafgaan. Die termijn was nog niet verschenen op den 3den April, voor hetgeen 31 Maart moest betaald zijn. — Nog meer: die 3de was Zaturdag; op dien dag is het kantoor van den ontvanger gesloten, hetwelk slechts van Maandag tot Vrijdag en dan nog slechts voormiddags van 9 tot 12 uur (voorzeker niet te veel voor eene gemeente Zwolle), geopend is; de twee volgende dagen, binnen welke de betaling moest geschieden, waren de beide Paaschdagen, en het was dus voor de dwangbevolenen onmogelijk om aan het dwangbevel te voldoen. — Die dagen waren dus voor hen dagen van de grootste angst. Dingsdag morgen ten 8 ure kon men komen om den boedel in beslag te nemen, en dat nog wel voor eene schuld waarvoor de wet nog geene vervolging toeliet. — De meesten hebben zich gehaast Dingsdag morgen, zoodra het kantoor open was, de belasting met de kosten van het wederregtelijke dwangbevel te voldoen.

Het is inderdaad bij zoodanige handelingen te betreuren, dat de procedure voor de belastingschuldigen zoozeer is bemoeijelijkt, dat zij worden afgeschrikt om ook hunne meest stellige regten te doen gelden. Daarom trekken zij den slaapmuts maar wat dieper over de oogen en gaan demoedig hunne penningskens voor belasting en kosten (billijk of onbillijk, regt of onregt) bij den ontvanger brengen. (*Overijssel.*)

'sHERTOGENBOSCH, 10 April. Uit Uden is aan den heer officier van justitie te dezer stede eene pot, gevuld met bedorven boter-specie, welke specie omzet was met goede boter, overgezonden, in die gemeente op de markt ter verkoop gebragt en aldaar in beslag genomen. Onmiddelijk zijn daarop experten benoemd ten einde de gehalte of bestanddeelen dier boter te kennen. Het resultaat hiervan is voor alsoog onbekend.

Zooveel echter is zeker, dat wanneer de bestanddeelen dier boter nadeelig voor de gezondheid mogten bevonden worden, deze zaak ten strengste zal vervolgd worden en justitie in deze omstreken de op dergelijke voorvallen ten naauwste zal letten.

— Gisteren morgen is in het naburig dorp Vught de pel- en graanmolen van A. van Roessel in brand geraakt en benevens het zich daarin bevindend graan eene prooi der vlammen geworden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 April. Men meldt uit Nice, dat de Infant don Enrico twee dagen aldaar heeft doorgebragt; De graaf van Casterlar en zijne beide zusters hebben den prins aldaar ontmoet, en zullen met hem naar Rome reizen; alwaar bij zijn huwelijk met de oudste zuster van den graaf door Z. H. hoopt te doen inzegenen.

— De Kamer der Pairs heeft in hare zitting van gisteren aan den minister van eerdienst twee verzoekschriften van vrij groot belang toegezonden. In het eerste werd gevraagd om de kerk van de H. Genoveva, die men niet weet te benuttigen, sedert dat zij tot begraving van groote mannen dient, aan de katholijke eerdienst terug te geven. De toezending van dit verzoekschrift aan den minister werd ondersteund door den heer Pelet (de la Lozère) en door den heer Ch. Dupin; maar laatstgenoemde heeft zijne meening op eene vrij zonderlinge wijze met redenen omkleed. Hij wenscht, dat men, na het Pantheon weder tot de godsdienst bestemd te hebben, daarin een aalmoezenier benoeme en geenszins een pastoor. Waarom een aalmoezenier? Om moeijelijkheden voor te komen. En welke? Hieromtrent geeft de heer Dupin geene ophelderingen. Wij voor ons gelooven, dat de heer Dupin begeert, dat het Pantheon, in eene katholijke kerk herschapen, desniettemin toegewijd blijve aan letter-, staat- en krijgskundige godheden, en daar sommige dier godheden Protestanten, Joden of atheisten zijn, is hij beducht, dat een pastoor er eenig bezwaar in zou vinden, deze lieden te begraven; terwijl een aalmoezenier, minder naauwgezet omtrent dit punt, hierover dapper zou heenstappen, ja zelfs den stier Apis wel in zijne kerk zou begraven. Zie daar waarop het gevoelen van den heer Dupin steunt; zie daar de reden van zijn voorbehoud, dat, zooals hij zegt, met onze vrijheid op het naauwst is verbonden. »Het is als Katholijk, dat ik spreek," voegde hij er met eene onbetaalbare deftigheid bij.

Het tweede verzoekschrift had ten doel, voor dissevanten eene toelage van 300 fr. te vragen, vermits de toestand der geestelijken op het land zeer moeijelijk is, en eene ruimere bezoldiging noodzakelijk maakt.

— De zoon van den prins de Polignac zal, volgens de *Reforme*, zijne aanspraak op den titel van Pair van Frankrijk doen gelden; zijne regten daarop zijn trouwens onbetwistbaar en kunnen niet verworpen worden zonder eene schreeuwende schending van de wet, voor wie allen gelijk behooren te zijn. Daar hij geboren is vóór de wet, waarbij de erfelijkheid van het pairschap is afgeschaft, valt hij in dezelfde categorie, als zoovele anderen, die in den senaat zitting hebben verkregen. Overigens begrijpt men ligtelijk dat, heeft de heer de Polignac zijne regten niet reeds in 1830 en gedurende het leven zijns vaders doen gelden, bij dit uit kieschheid heeft achtergelaten; doch deze redenen hebben thans opgehouden te bestaan.

— Men schrijft van Nevers aan het dagblad *l'Univers*, dat de heer O'Connell op zijne reize veel oponthoud heeft gehad ten gevolge van de sneeuw, doch dat overigens niets te vergelijken is bij de geestdrift, waarmede de beroemde bevrijder van Ierland overal is ontvangen. Zijne reis door Frankrijk gelijkt inderdaad een zegetogt. Overal heeft de bevolking hem hare opregte hulde bewezen. Te Nevers heeft Mgr. de bisschop, omringd van de hoogwaardigheidsbekleeders van zijn kapittel, den heer O'Connell een bezoek gebragt, en hem toegestaan dat de H. Dienst uithoofde van zijne zwakke gezondheid in zijne kamer zou worden verrigt, alsmede dat hij door Zusters van Liefde zou worden verpleegd. Zelfs wilde Mgr. den beroemden lijder naar zijn hôtel doen overbrengen, doch deze weigerde zulks beleefdelijk. De hooge autoriteiten, zoo burgerlijke als militaire, den president der vereeniging van den H. Vincetius a Paulo, en de notabelen van de stad en de omstreken hebben den heer O'Connell een bezoek gebragt of ten minste met belangstelling naar zijn gezondheid vernomen.

MADRID, 5 April. Men verzekert, dat de heer Luis Lopez de la Torre Ayllon den heer Gonzalez Bravo als gezant bij het hof van Lissabon zal vervangen.

— H. M. heeft op witten Donderdag, volgens het oud gebruik, twaalf bejaarde vrouwen aan tafel bediend, terwijl de koning van zijne zijde hetzelfde deed ten opzigte van twaalf behoeftige mannen. Bovendien heeft H M. aan vijf ter dood veroordeelden gratie verleend. Dit is het eerste jaar, dat H. M. van dit prerogatief zulk een ruim gebruik heeft gemaakt.

— Dezer dage is eene groote verandering voorgevallen in het personeel van het koninklijk huis. H. M. schijnt namelijk door hare ministers te zijn aangezet om eenige personaadjes van het hof te verwijderen, wier nadeelige invloed op den gang der zaken zij vreesden. Deze maatregel strekt ten bewijze van het wederzijdsch vertrouwen dat tusschen H. M. en haar kabinet bestaat; doch heeft desniettemin een levendigen indruk gemaakt.

— De dagbladen van Londen en Madrid kondigen bijna te gelijkertijd het zenden van Engelsche en Spaansche troepen aan, om Dona Maria ter hulp te komen. Deze tijding, met het zamenstellen van een puriteinsch en quasi-progressistisch ministerie te Madrid invallende, is van het hoogste gewigt. Wordt het bevestigd, wordt het aangekondigde plan van interventie verwezenlijkt, dan zal niet alleen de staatkunde van Portugal, maar ook die van geheel Europa een nieuw aanzien krijgen.

— Het is verblijdend te zien, hoezeer de geestelijkheid in Spanje, te midden van den burgerkrijg, die dat ongelukkig land beroert, door de waardige houding en de deugden van haar episcopaat, van dag tot dag in achting en aanzien toeneemt. De verbannen bisschoppen zijn thans alle teruggeroepen en hebben op nieuw bezit genomen van hun diocees, terwijl de dignitarissen der kerk weder zitting hebben genomen in den senaat, alwaar zij, gelijk uit het volgend voorval blijkt, deze eereplaats even als vroeger met roem bekleeden.

Een der vorige ministeriën zou een programma uitvaardigen voor het onderwijs op de rijks-universiteit en daar de koningin bij decreet haar verlangen had kennen gegeven, dat »de bisschoppen, als natuurlijke bewaarders van het dogma en de christelijke zedeleer, zorg zouden dragen, dat de katholijke leer op de universiteiten en andere scholen in al hare zuiverheid werd onderwezen," beijverden zich de bisschoppen om de leerboeken aan te wijzen. Doch hoe groot was hunne verbazing, toen zij in het uitgevaardigd programma leerboeken zagen aangeduid, niet alleen in strijd met hunne keus, maar waaronder zelfs eenige, die door den H. Stoel veroordeeld zijn. Dientengevolge heeft de hooge geestelijkheid een vertoog aan de koningin ingediend, onderteekend door acht bisschoppen en aartsbisschoppen, ten einde van H. M. eene wijziging in het programma te verzoeken.

Het gerucht schijnt zich te bevestigen, dat Sa da Bandeira met 1200 man aan boord van 3 stoomboten Oporto heeft verlaten; men vermoedt, dat hij op Peniche zal aanrukken, zijnde eene sterke plaats, van waar hij Saldanha in den rug vallen, en al zijne bewegingen belemmeren kan. Lissabon is op deze tijding geheel ter neder geslagen. Het gouvernement zendt zooveel troepen naar alle rigtingen uit, als waarover het kan beschikken.

Nog spreekt men van eene toenemende schaarschte van levensmiddelen, waaruit men eerlang gebrek te gemoet ziet.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Maart. Een onzer bladen verzekert, dat het gouvernement al zijne pogingen zal aanwenden, om de werkzaamheden dezer zitting spoedig ten einde te brengen, en dat het parlement tot de maand Junij zal worden verdaagd, om bijna te gelijkertijd te worden ontbonden. Na afloop der verkiezingen zullen de beide huizen op nieuw vergaderen, doch men denkt, dat zij zich uitsluitend zullen bezig houden met de keuze van den speaker en de andere onvermijdelijke beschikkingen.

— Eergisteren hebben de directeurs van de Engelsche bank, bij den afloop hunner wekelijksche vergadering het volgend berigt bekend gemaakt. »Het minimum der renten van wissels gedisconteerd aan de bank van Engeland, en die nog slechts 95 dagen te loopen hebben, is bepaald op 5 ten honderd." Deze maatregel heeft een algemeene tevredenheid verwekt; men twijfelt niet of de bank zal aan de groote handelhuizen alle mogelijke inschikkelijkheid betoonen, terwijl zij al het papier verwerpen zal, dat door spekulanten wordt aangeboden. Op de Engelsche geldmarkt zijn de buitenlandsche fondsen een weinig levendiger geweest, ofschoon in de prijzen weinig verandering was te bespeuren.

— De *Times* van heden hangt een akelig tafereel op van den toestand der arme bevolking in de kustdistricten van Schotland. Een groot aantal dier ongelukkigen hebben een volslagen gebrek aan voedsel en kleeding.

— Men verneemt, dat Sir Henry Pottinger, de nieuw benoemde gouverneur van de Kaap de Goede Hoop, derwaarts zal terugkeeren, na de kolonie bevredigd te hebben. Sir H. Pottinger heeft den post van gouverneur slechts aangenomen om die moeijelijke zending te vervullen. (*Times.*)

— De heer Kingdon, van het Trinity-college en de universiteit van Cambridge, en de heer John Gordon, predikant der parochie St Pancras hebben het katholijk geloof omhelsd. De heer New, een ander predikant van dezelfde parochie, en die zijn ambt reeds heeft nedergelegd, zal, naar men verneemt, eerdaags hun voorbeeld volgen.

— Ierland heeft een zijner uitstekendste prelaten verloren in den persoon van Mgr. Murphy, bisschop van Cork. Allen komen er in overeen om den hoogsten lof toe te kennen aan de verhevene eigenschappen, welke die vrome bisschop gedurende het langdurig bestuur van zijn diocese heeft aan den dag gelegd. Het is twee jaren geleden, dat hij, zijn einde voelende naderen, de troost genoten heeft van te Rome het graf der HH. Apostelen te gaan bezoeken. Mgr. Murphy is overleden in den ouderdom van vijf en zeventig jaren, na twee en dertig jaren het bisdom van Cork te hebben bestuurd. De armen hebben in hem een weldoener verloren, wiens grenzelooze liefdadigheid hem tot een vader deed verstrekken aan allen, die zijne hulp behoefden. De geloovigen verliezen in hem een verstandigen herder en een hartelijken vriend hunner zielen, en de geestelijken een schitterend voorbeeld van godsvrucht en apostolische deugden. Mgr. Murphy was een vurig beminnaar der letterkunde en bezat eene der schoonste boekverzamelingen van Ierland. Men verzekert, dat bij dezelve aan de stad Cork ten geschenke heeft gegeven.

Men heeft over Liverpool tijdingen van New-York ontvangen tot den 15 Maart. De dagbladen van Nieuw-Orleans spreken van een gevecht, dat tusschen de troepen van den generaal Taylor en die van Santa Anna is geleverd en waarin de Amerikanen, natuurlijk, de overwinning hebben behaald; doch te New-York zelf hechtte men geen volkomen geloof aan deze geruchten.

Tijdingen uit Mexico bevatten het berigt, dat de geestelijkheid, ten einde het inbeslag nemen harer goederen te beletten, heeft aangeboden aan het gouvernement 50.000 dollars per maand te zullen leenen tot bestrijding der oorlogskosten. Nog verhaalt men, dat Santa Anna zich heeft meester gemaakt van een transport zilveren staven, toebehoorende aan kooplieden van San Luis Potosi, en dat hij hun verzekerd heeft, hun daarvoor schadevergoeding te zullen geven zoodra de oorlog geëindigd zal zijn.

Brieven van Buenos Ayres melden, dat de opening der wetgevende kamers den 1 Januarij heeft plaats gehad. In den troonrede werd voornamelijk gewag gemaakt van het plan van den veldtogt van den generaal Flores, tegen den staat Ecuador, tegen welke onderneming Buenos-Ayres zich krachtdadig wil verzetten.

De mail van Brazilië heeft tijdingen van La Plata aangebragt, maar altijd zeer verward en tegenstrijdig. Men maakt daarin gestadig melding van groote veldslagen en van legers, die in de pan gehakt zijn, maar het valt moeijelijk uit al deze berigten de juiste waarheid te onderscheiden.

DUITSCHLAND.

BERLIJN 8 April. In de laatste zitting van de akademie der wetenschappen, stelde een der leden voor, den heer Fr. v. Raumer, ten gevolge zijner gehoudene redevoering van den 4 Februarij, de functiën van secretaris der academie te ontnemen. Dit voorstel heeft echter de misnoegdheid van alle leden dermate opgewekt, dat het met eenparige stemmen werd verworpen.

— Pruissische dagbladen maken gewag van inhechtenisnemingen, welke in Russisch Polen van tijd tot tijd en op eene geheimzinnige wijze plaats hebben. Zoo waren o. v. omstreeks het midden van Maart twee katholijke geestelijken en een koster, alsmede een landeigenaar uit den omtrek plotseling gevangen genomen.

— Een onzer dagbladen zegt, dat het gerucht van de benoeming van den grootvorst Michaël tot gouverneur-generaal van Polen allezins geloof verdient. Prins Paskewitsch zou, zegt men, tot president van den raad des Keizerrijks verheven worden.

— In de eerste kamer van het Groothertogdom Hessen heeft Mgr. de bisschop van Maints ter gelegenheid van de beraadslagingen over het burgerlijk huwelijk, zijne stem gegeven voor de instandhouding der Fransche wetgeving omtrent dit punt, vermits ieder burger, van welke godsdienst ook, zich daaraan kan onderwerpen; waarna het hem vrijstaat zijn huwelijk te doen bekrachtigen door de geestelijken van de godsdienst, waartoe hij behoort; latende deze wetsbepaling aan allen eene gewenschte vrijheid, die verreweg den voorkeur verdient boven het voorgedragen ontwerp, dat tot allerlei botsingen kon aanleiding geven.

— Men meldt uit Freiburg (Groothertogdom Baden) dat de regering uit hoofde van het bestaand gebrek aan katholijke priesters, besloten heeft om eene som van 3600 gulden te bepalen voor die leerlingen der lycea, welke mogten besluiten, zich aan de studie der theologie te wijden. (*A. A. G.*)

MAAGDENBURG, 6 April. Vroeger was er veel sprake van een plan, dat bij de lichtvrienden dezer stad bestond, tot het stichten van eene of meer Evangelische gemeenten. Naar luid van de *Aachener Ztg.* is men hiervan teruggekomen, vermits het te vreezen zijn zou, dat ten gevolge van zulk eene verbrokkeling de magt en het aanzien dezer orthodoxe partij zou toenemen. Als een waarschuwend voorbeeld werd nog de Anglikaansche kerk bijgebragt, die hare ontzettende magt alleen te danken had aan de afscheiding van zoovele afvallige kerken, wier aanzijn niets meer dan bespotting wekt.

STUTTGARD, 6 April. Z. M. de Keizer wordt alhier verwacht tegen de eerste dagen der maand Mei, en men wil, dat op dit oogenblik zeer levendige onderhandelingen zijn geopend tusschen het hof der Tuilleriën en den Czaar, door tusschenkomst eener Russische dame, die een grooten staatkundigen invloed heeft, om van Keizer Nicolaas te verkrijgen, 1e de verwisseling van gezanten tusschen de beide hoven van St. Petersburg en Parijs; 2e den Keizer te bewegen tot eene reize, zoo niet tot Frankrijks hoofdstad, dan toch tot Straatsburg, alwaar de hertog van Nemours en de hertog van Aumale hem zullen ontvangen. Men wilde door dezen stap op eene officieele wijze van de goede staatkundige verstandhouding doen blijken, die tusschen de hoven van Frankrijk en Rusland bestaat. (*Corresp.*)

MUNCHEN, 4 April. Dezen middag is in ons houten kantongebouw brand ontstaan, waardoor het in weinige oogenblikken geheel in den asch gelegd werd, zonder dat echter de omliggende gebouwen beschadigd zijn. Het huisraad is grootendeels gered, met uitzondering van 300 schepels tarwe ter vervoer naar Manheim bestemd.

De bekende Lola Montes heeft onderstaanden brief aan de redactie der *Koln. Ztg.* doen toekomen.

»Zoo even lees ik in de *Koln. Ztg.* van 26 dezer een artikel (voorkomende in het feuilleton van N°. 85 van dit blad en ontleend aan de *Grensbote*), dat zoowel mijne persoonlijke eer aantast als mijn karakter in een valsch daglicht plaats, daar men mij in hetzelve verkeerdelijk met zekere madame James te Londen verwisselt, eene ter kwader naam en faam staande vrouw, die nog leeft en ten minste tweemaal zoo oud is als ik.

Ik reken het dientengevolge van mijnen pligt, u te zeggen, dat mijn naam is *Maria Dolores Porris y Montes;* dat mijn vader een carlistisch officier was, na wiens dood mijne moeder, eene geboren Havanesche, met een Ierschen edelman in het huwelijk trad. Ik ben in het jaar 1823 te Sevilla in Andalusië geboren, en zag mij, ten gevolge van min gunstige omstandigheden, genoodzaakt een bestaan aan het tooneel te zoeken, hetgeen ik, sedert ik mij te Munchen met der woon gevestigd heb, voor altijd heb vaarwel gezegd.

Terwijl ik u voor eens en altijd verzoek, mijn naam niet met de staatkundige aangelegenheden van Beijeren te vermengen, met welke mijn persoon niets gemeens heeft, zult gij mij genoegen doen, deze mijne verklaring in uw geacht blad op te nemen, om zoo het uwe bij te dragen, dat de waarheid gekend worde.

Ik heb de eer, enz.

Munchen, 30 Maart 1847. LOLA MONTES.

STOKHOLM, 31 Maart. Het schijnt dat Zweden, in weerwil van den middelmatigen oogst in het afgeloopen jaar, minstens 3 à 400.000 ton koren uitvoeren zal, waarvan 100.000 ton uit de haven van Stokholm. De haven van Malmœ, gelegen in de vruchtbaarste provincie, heeft 15.000 ton uitgevoerd. Het gouvernement denkt er volstrekt niet aan, den uitvoer van granen te verbieden.

GENEVE, 1 April. Onze bewindslieden houden zich nog altijd onledig met hunne zoogenaamde grondwetsherziening. De oppositie heeft weder in krachten toegenomen en de beslissende overwinning van de eene of de andere partij zal afhangen van de houding, die de katholijke bevolking bij de aanstaande verkiezingen zal aannemen. Indien de gematigde partij, het belang erkennende van eene welgemeende vereeniging met de Katholijken, hun onder den noodigen waarborg aanbiedt, wat hun sinds lang toekomt, dan is het zeker, dat het radicalisme te Geneve zijnen val nabij is.

In Waadtland heeft de tiranny der radicalen reeds een aantal weldenkende en verstandige lieden bij de oppositie gevoegd. Het is onmogelijk, dat een gouvernement, hetwelk niets anders is dan de uitdrukking der passiën en der begeerten van de heffe des volks, nog lang kan staande blijven.

Sedert de overwinning, die de Katholijken van St. Gall hebben behaald, betreffende het vraagstuk van de oprigting van hun bisdom, heeft het radicalisme alle hoop verloren, om dat kanton weder zijnen weg te doen betreden, en alzoo op den landdag eene twaalfde stem te winnen voor de ontbinding van het katholijk verbond.

Dit is hetzelfde geval met de stad Bazel, alwaar de ontworpen omwenteling geheel mislukt is. Eenige geringe wijzigingen zijn in de oude constitutie aangebragt, maar niet ééne wijziging in radicalen zin heeft er ingang kunnen vinden.

In Tessin is het revolutionnaire gouvernement zoo waukelend, dat de geringste schok voldoende zijn zou, om het omver te werpen.

Deze enkele feiten bewijzen genoegzaam, dat de radicalen niet ligt eene nieuwe poging tegen het katholijk verbond zullen ondernemen; intusschen blijft de oppositie op hare hoede en houdt zich tegen elken aanval gewapend.

De radicale dagbladen van Bern hebben eene uitnoodiging gedaan aan alle kampioenen der vrijscharen om deel te nemen aan een feestmaal, dat voor hen des avonds van den 31 Maart in de herberg »de Beer" was toebereid. Het was namelijk het tweede jaarfeest ter herinnering aan de gebeurtenis, dat zij, na de stelling van Littau overweldigd, de Emme overgetrokken en de hoogte van Gütsch, die Luzern bestrijkt, bezet te hebben, zich reeds meester waanden van de stad. Die schoone droom heeft, zooals men weet, den volgenden dag plaats gemaakt voor eene vrij treurige wezenlijkheid, en het zou moeijelijk vallen te begrijpen hoe men zooveel ophef maakt om zulk eene algeheele nederlaag plegtig te gedenken, indien men niet wist, dat het hier te doen was om zich *inter pocula* onderling te verbinden tot het nemen eener geduchte wederwraak, zoodra de gelegenheid daartoe gunstig mogt zijn.

Men meldt uit Zurich, dd. 5 April, dat de Fransche gezant, de baron Bois-le-Comte die stad had verlaten om zich naar Bern te begeven, alwaar hij zijn verblijf zal vestigen.

— De eerw. abt van Wettingen heeft, zoo wel in zijn naam als in dien van zijnen ambtgenoot van Muri, eene circulaire gerigt aan de 22 kantons, inhoudende verzoek tot wederoprigting *in integrum* van deze beide abdijen, alsmede van de overige gesupprimeerde kloosters in Zwitserland. Deze eerste stap is slechts de voorbode van een beroep op den landdag, zoodat die zaak, in spijt van de zoogenaamde conclusie der twaalven, dit jaar onder de *tractanda* zal behooren.

ATHENE, 31 Maart. Brieven uit alle oorden van het Turksche rijk maken gewag van de vaderlandslievende geestdrift, die onder de Grieksche bevolking van Turkije heerscht. Zoo verneemt men uit Constantinopel, dat de groothandelaar Zizinias, ter gelegenheid van een gastmaal, waarop hij meer dan honderd vermogende Grieken, meestendeels Chioten, onthaalde, openlijk verklaard heeft, dat hij de aanzienlijke winst van zijnen vruchtenhandel op het altaar des vaderlands ten offer wilde brengen. Even als eene electrieke vonk had dit aanbod de gasten in vervoering gebragt, zoodat alle eenparig besloten zijn voorbeeld te volgen. De Grieken in Turkije prijzen het gedrag van hunne regering hemelhoog, en hunne vreugde over de waardige houding van koning Otto kent geene palen.

De verspreide tijding van het aftreden van den minister Collettis is geheel ontijdig geweest. Hiervan is vooreerst nog geen sprake.

Berigten uit Kurdistân zijn allerbedroevendst. Bedrhan-Bey rigt dagelijks onder de Nestoriaansche Christenen de vreesselijkste slagting aan, en foltert hen op de ongehoordste wijze. — En Engeland, het philantropische Engeland, welks ligtgevoeligheid door de onbeduidendste zaak wordt opgewekt, heeft dan geen woord veil, om den Sultan te bewegen, duizende Christenen van vervolging en marteldood te redden? En zullen de andere mogendheden van Europa zulks gedoogen?

ITALIE.

ROME, 30 Maart. Eenige wanordelijkheden hebben te Viterbo plaats gehad. De delegaat, die geene genoegzame maatregelen van voorzorg had genomen om een toereikenden voorraad van granen opgeslagen te houden, heeft de vlugt moeten nemen om zich aan de ontevredenheid des volks te onttrekken. Kwaadwillige en slecht ter faam staande lieden hebben ongelukkiglijk van de afwezigheid der autoriteiten gebruik gemaakt om buitensporigheden te bedrijven en brag en bij de vreedzame bevolking schrik en ontsteltenis te weeg. Er hebben des avonds op de straat diefstallen en in hechtenis nemingen door de gewapende magt plaats gehad. Doch weldra heeft een buitengewoon delegaat, die van Rome was afgezonden, aan deze betreurenswaardige euveldaden een einde gemaakt en de belhamels doen vatten.

— Z. H. heeft eene commissie van uitstekende kunstoefenaren benoemd om, hetzij naar oorspronkelijke portretten, hetzij naar munten en medailles, de borstbeelden te vervaardigen van alle pausen ten getalle van 258, die hem zijn voorgegaan. Die portretten zullen bovendien in mosaïk moeten worden nagemaakt en de St. Pauluskerk versieren, alwaar eene dergelijke verzameling weleer bestond, die echter door een brand vernield is. De geschilderde portretten zelve zullen in het museum van het Vatikaan geplaatst worden.

— In het laatst dezer maand werd, in tegenwoordigheid van den H. Vader, het colossale standbeeld van den H. Apostel Paulus onthuld, hetwelk bestemd is, om naast den grooten trap van den H. Petrus geplaatst te worden. Dit meesterstuk is het werk van den beroemden beeldhouwer Talodini. Onder den toevloed eener overgroote menigte volks werd het beeld met goed gevolg op het daarvoor bestemde voetstuk geplaatst.

STADSNIEUWS.

Van 5 tot 10 April 1847 zijn ingeschreven.

Voltrokken Huwel. 14.	Levenloos aangegeven Zonen. . . 4.
Geboren . . . . . 146.	dito dito Dochters. . 1.
Overledenen . . . 255.	Elders overl. en alhier ingeschreven. —

Totaal	Gehuwde Paren . . . . 294.	Sedert primo Januarij 1847.
	Geborenen . . . . 2241.	
	Alhier overledenen. . . . . . . 3917.	
	Elders overl. en alhier ingeschreven 18.	

BURGERLIJKE STAND.

BEVALLEN (9 April): M. Nout, geb. Vlaanderen, Z. (10 April): H. M. Schuijmer, geb. Schonegevel, D.

OVERLEDEN (3 April): R. A. de Meere, 39 j. — (7 April): P. H. Sluijter, 30 j. — (8 April): H. Osterloh, Z. 8 m.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 12 April.

Koffij blijft onveranderd, doch met vraag na de kwaliteiten van 20 cents, die intusschen weinig meer te vinden zijn. De groene soorten der veiling hebben zeer goeden aftrek gevonden.

Suiker flaauwer, het Surinaamsche is *f* 1½ minder verkocht, in geraffineerd zonder verandering, en zeer weinig ommegaande.

Rijst iets vaster, men zoude toch nog gewoon Java tot *f* 13½ nieuwe conditie kunnen koopen, gepelde Tafel Rijst *f* 16 a ½.

Katoen en Tabak wel hooger gehouden, zonder omzet.

Tarwe 127 ℔ roodb. Pools. *f* 480; 127, 128 ℔ o. Weser *f* 470, 475; 129, 130 ℔ n. Nord. *f* 504, 510; 127 ℔ dito *f* 490, zeilende; 130 ℔ witb. Pools. *f* 505; 122 ℔ Petersb. *f* 4?4, cnt.; 126 ℔ n. Vriess *f* 455, 458; 122, 27 ℔ bonte Pools. *f* 470, 490, cons.

Rogge 120 ℔ Eupatoria *f* 380; 118 ℔ Odessa *f* 375 entr.; 125 ℔ Amerikaansche *f* 395; 124 ℔ Mecklenburg *f* 385; 120 ℔ Pruis. *f* 390; 119, 122 ℔ Inlandsche *f* 368, 380 cons.

Garst 109 ℔ n. Vriess. Winter *f* 267.

Haver 72 ℔ Veen *f* 160; 70 ℔ dito *f* 56.

Boekweit 118 ℔ Holsteins, *f* 275; 120 ℔ Nykerk *f* 284.

Koolzaad dadelijk ½ £ hooger. Elve 64; Holsteinsch 63½, 65. Op 9 vaten dadelijk in April 69. *Lijnzaad* een doen; Memelsch 96/7 ℔ *f* 235. *Raapolie* per 6/w. *f* 37¾; Vliegend 36¼; primo Mei ek. 36½, ¾; Sept. 35½, ¼; Oct. 35½; Nov. 35½, ¾; Dec. 35½, ¾. *Lijnolie* per 6/w. *f* 32¾; Vliegend 31⅝, *Hennipolie* per 6/w. *f* 34¾; *Raapkoeken f* 78 à 85; *Lijnkoeken* 11, 13½.

ROTTERDAM, 10 April. Koffij prijshoudend. Goed ordinair Java 20½ c. Sumatra 17½ a 18 c.; hierin ging behalve een in deze week in veiling verkocht partijtje Java Thee, weinig om. De lading per Zorgvliet is tegen 7 Mei a. s. in veiling aangeslagen.

Rijst op de vorige prijzen, en met weinig vraag.

Tabak vaster, zonder groote voorraad en schaarste aan mooije blanke Maryland soorten.

Heden zijn verkocht 18 vaten Virginie, per George Scolfield, en 8 vaten Virginie per Superb. Prijzen geheim.

De overige artikelen met weinig handel

Granen. Tarwe bij uitslijting 131 ℔ b. Pools *f* 510.

Rogge schaars, en ter verzending meerder gevraagd en tot verhoogde prijzen afgegaan; in entr: 119 ℔ Odessa *f* 367; 120 ℔ Libau *f* 368; 118 ℔ Petersb. *f* 375 verkocht.

Garst tot verhoogde prijzen begeerd, in ent.: 100 ℔ Turksche *f* 225; en in consumtie zoowel alhier als te Schiedam liggende, 106, 107 ℔ Oldammer Winter *f* 252, 253, 254; 107 ℔ Vriessche Winter *f* 255; 99 ℔ Libau *f* 265.

LEIDEN, 10 April. Boter van *f* 32 tot *f* 34, pr. vierde; Tarwe als vorige week; Rogge van *f* 12,50 tot *f* 13, pr. mud; Garst, Haver en Boonen, alles als vorige week; Rund- en Ossevleesch van 24 tot 25 c. pr. 5 ons; Varkensvleesch en Spek van 24 tot 25 c. pr. id; Kalfsvleesch 30 c. pr. id.; Schapenvleesch van 20 tot 25 c. pr. idem.

LEEUWARDEN, 9 April. Boter *f* 37 a *f* 38.

GRONINGEN, 9 April. De voorraad van Granen begint nu zigtbaar op te ruimen, daar de aanvoer zich hoofdzakelijk tot restanten bepaalde, waardoor dan ook benoodigden algemeen weer iets hoogere koersen hebben moeten inwilligen.

Oude Tarwe stil, nieuwe over het algemeen wel zoo aangenaam en zelfs 25 cents hooger verkocht: 120, 123 ℔ o. roode *f* 12,25,50 a *f* 12,75, 13; 125, 129 ℔ n. roode *f* 13,10,50 a *f* 13,60, 14; 120, 123 ℔ n. Witte *f* 12,25,50, 13,00,25.

Voor Rogge is van gebruikers 35 cents boven de koers van Dingsdag bedongen: 116, 118 ℔ inl. *f* 10,55,60 a *f* 10,85; 118 ℔ gedroogde *f* 11,25.

De Boekweit heeft 25 cent meer opgebragt, niettegenstaande er aan enkele ladingen uit het Holsteinsche en Oostfriesland zijn aangekomen: 115, 118 ℔ gr. zand *f* 8,65 a 9,05; 116, 120 ℔ Veen *f* 8,25 a 8,70.

Voor Garst is in alle soorten van Pelders 30 a 40 cents meer bedongen: 103, 107 ℔ Winter *f* 7,80 a 8,20; 99, 105 ℔ Zomer *f* 7,40 a 7,80; 107, 110 ℔ Knobbe *f* 8,00 a 8,40.

Haver mede meer begeerd en 10 cents verhoogd: 75, 78, 82, 85 ℔ dikke br. *f* 5,10, *f* 5,40 a *f* 5,70 a 6; 75, 78 ℔ fijne friesche *f* 5,10,15 a *f* 5,40,45; 62, 65, 68 ℔ witte Voer *f* 4,05,10, *f* 4,35,40 a *f* 4,65,70; 65, 68, 72 ℔ zwarte *f* 4,00,05, *f* 4,30,35 a *f* 4,55,60.

Voor Boonen is bij gerijven ook iets meer bedongen, Paarde *f* 9,80 a *f* 10,25; Duive *f* 10,50 a *f* 11.

Koolzaad minder driftig begeerd en slechts enkele partijtjes tot de koersen van *f* 11,75 tot *f* 12,50 aan Olieslagers verkocht.

Van Gort was onverminderd de verhooging der Garst, niets meer te bedingen, Grove *f* 12,50 a 13,25; Puik *f* 13,25 a *f* 14,25; Paerl *f* 18 a 20.

Raapolie *f* 35; Boter *f* 27 a 28.

SCHIEDAM, 10 April. Genever *f* 22,25; Amst. Proef *f* 23,50, het Nederl. Vat, zonder Fust, zonder de belasting.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

10 APRIL.			gebl.	12 APRIL 1½ u.			gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	58 7/16	58	à	58 5/16	58⅜
Dito Dito	3	»	71	70⅞	»	70¾	70⅞
Dito Dito op resc. .	3	»	71	70⅝	»	70¾	70¾
Dito Dito	4	»	91¼	90 7/16	»	90½	90½
O. I. Leening . . .	4	»		90 5/16	»		
Amortis. Syndic. . .	4½	»			»		
Dito Dito	3½	»	88½	88½	»		
Handel-Maatschappij .	4½	»	172⅝	172¼	»	172½	172¼
Haarlemmermeer . .	5	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg .	4½	»			»		
Aand. Holl. S. M.		»			»		
België, ...	4½	»	91		»		
Dito	2½	»			»		
Dito bij Rotschild . .	2½	»			»		
Spanje, L. bij Ard. van 85 £	5	»	18⅞	18¾	»	18⅞	
Dito bij Dito onb. st.	5	»	18 11/16	17⅞	»	18⅝	
Dito	3	»	37	37¼	»		
Dito Binnenl. à 6 m. .	3	»	30 13/16	30⅝	»	30 13/16	30¾
Coupons Ardoins . .		»	17 9/16	17⅛	»	17⅛	
Passive		»	5⅝		»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest. . .		»	5 15/16	5	»	5⅝	
Portugal, te Londen .	3	»		58	»		
Dito Dito	4	»	37 5/16	37⅛	»	37½	37⅝
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»		33	»		
Rusl. Ob. H. 1798 en 1816	5	»	105	104	»	104⅝	
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	104⅝	104	»		
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»	98⅝		»		
Dito bij Hope . . .	4	»	88⅞	88¼	»		
Dito bij Stieglitz en C°.	5	»	88½	88¼	»		
Cert. te Hamburg . .	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Cert. van Dito . . .	6	»			»		
Polen, Certific. . . .	4	»			»		
Dito Aand. met Loten fl 300		*f*			»		
Dito Dito . . . fl 500		»		143¼	»		
Amerika, Phil. Bank .	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actiën .					»		

Oostenrijk, Met. 5 pCt. 104¼, ½; Braz 5 pCt. 87⅝; dito 1843, 86¾; Mexico 20 5/16, 5/16; Peru 20⅞, 21; Grenada 20¾.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt., Prolong. 3 pCt. Wissel-Disconto 4 pCt.

ANTWERPEN, 9 April. Kerkelijke Staat. Oblig. 1832 à 1837 5 pCt. 100⅛. Certific. 1844, 5 pCt. 96.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg 35 7/16; Zigt dito 35¾; 2/m. Londen 11.95; Zigt Londen 12.05; 3/m. Lisbon. 42½; 3/m. Porto 43¼; 2/m. Petersb. 1.92½.

MENGELWERK.

BEWAARSCHOLEN.

Wij hebben aanteekening te houden van eenen vrij zonderlingen wedstrijd tusschen vijf aanzienlijke Amsterdamsche vrouwen, wier taal haar wel wat mag doen verdenken van Dortsche regtzinnigheid, en eenen digten drom van Nederlandsch-Israëlitische commissiën, de eene al indrukwekkender dan de andere, welke gezamenlijk het hun dierbare geloof verdedigen willen tegen de aanvallen der vijf Amsterdamsche proselytenmaaksters, en van de hunnen, vooral van hunne arme kinderen het gevaar willen afwenden, waarmede zij van den kant der vrome regtzinnigheid bedreigd worden. Ziet hier het doel van den strijd en het terrein u aangewezen, waarop hij zal gevoerd worden: daartoe zullen wij ons kunnen bepalen, zonder meer. Wat den strijd-zelven betreft, wij kunnen de Amsterdamsche vrouwen en de Nederlandsch-Israëlitische commissiën met elkander handgemeen laten, elk kampende voor eigen huis en hof, zonder voor de aanvallende Amazones of het verdedigende leger partij te kiezen; maar moeijelijker zou het ons vallen van deze vrij opmerkelijke gebeurtenis melding te maken, en er niet een paar gevolgtrekkingen aan te ontspinnen, te onzen aanzien van het allerhoogste gewigt.

Het doel van den strijd, om kort te gaan, is, van de eene zijde, »de Israëlitische kinderen tot dien Heer te brengen, die eenmaal, en wel in de eerste plaats, van Israëlitische kinderen zeide: »*laat de kinderkens tot mij komen;*" dat doel is, van de andere zijde, »vorming van godsdienstige Israëlieten en verijdeling der pogingen tot ondermijning der Israëlitische Godsdienst." Het terrein, waarop tot dat doel zal gestreden worden, is.... de bewaarschool. De bewaarschool!!! »Ja, 't is zoo, vriend! al ziet ge er vreemd van op!" De bewaarschool, voor die kleinen bestemd, wier hulpbehoevende jeugd hen aanspraak moest geven op eerbiediging hunner zwakheid; wier behoeften de liefde nooden tot eene zachte, bedaarde, gelijkmatige ontwikkeling der nog sluimerende vermogens, en die hen van de barbaarschheid moesten vrijwaren eener bekeeringsmethode, waarvan zij in geenen deele bij magte zijn de strekking te begrijpen — de bewaarschool is het terrein, waarop de Dortsche regtzinnigheid voornemens is de Israëlitische kleinen te bewerken en te kneeden tot lijdzame volgelingen van hare leer. »Het kinderhart," zeggen de vrome Amazones, »staat minder bloot aan den invloed van vooroordeel en menschenvrees, en is even daardoor meer ontvankelijk voor de waarheid en minder schuw van hare toepassing; kan men daarin de begeerte naar den beloofden Messias opwekken, dan voorzeker zal de prediking van het Evangelie gereeder ingang vinden, en welligt ook hier of daar, door 's Heeren zegen, met vreugde ontvangen worden."

Het kon intusschen niet anders, of zij, die voor de belangen der Israëliten te waken hebben, moesten sidderen van verontwaardiging, toen zij in onverholen taal vernamen, met welken aanslag de godsdienstige vrijheid hunner kinderen bedreigd werd. Het wekt dan ook geene bevreemding, dat zij hunne geloofsgenooten volgenderwijze toespreken: »Het moet uw godsdienstig gevoel, als Israëliten, geschokt hebben te vernemen, dat zich eenige onder onze stadgenooten vereenigd hebben, om eene Bewaarschool op te rigten voor Israëlitische arme kinderen, met het geopenbaarde doel, om de aanneming van eene andere godsdienst onder onze geloofsgenooten te bevorderen door reeds het kinderhart daartoe voor te bereiden. De pogingen daartoe zijn toch pogingen tot ondermijning onzer godsdienst." En wanneer wij hen met onverschilligheid en werkeloosheid, de armen kruiselings over elkander geslagen, deze pogingen hadden zien voltrekken, dan zouden wij den arbeid der prozelytenmakerij van het bevallige Amsterdamsche vijftal, welken arbeid wij nu wederregtelijk en roekeloos schelden, als een betrekkelijk goed geprezen hebben. Maar die aan het hoofd staan der Israëlitische gemeente hebben hunnen pligt begrepen. Zij willen het gevaar, dat hen bedreigt, beteugelen, en roepen daarom hunne geloofsgenooten op, en sporen hen aan gelden bijeen te brengen ter oprigting van Bewaarscholen, opdat hunne »jonge kinderen, tijdens zij anders onverzorgd moesten achtergelaten worden, op eene veilige plaats, en niet alleen zonder gevaar voor, maar zelfs met bevordering van hunne godsdienstige op[leiding] en ontwikkeling zouden kunnen bewaard worden."

Alzoo is op dit oogenblik de stand dezer opmerkelijke zaak, waarop wij niet in gebreke zullen blijven de aandacht gevestigd te houden; komen wij thans tot de gevolgtrekkingen, die ten onzen behoeve daaruit kunnen afgeleid worden.

De eerste gevolgtrekking is deze: dat uit het bovenstaande ten allerduidelijkste blijkt, van welk eene kostbare, van welk eene onschatbare waarde de grondwettige bepaling is, welke ons de vrijheid van onderwijs... belooft, schoon wij er nog altijd verre van af zijn, hare belofte verwezentlijkt te zien. Ten aanzien der bewaarscholen echter, en wij erkennen dit met een gevoel van waarachtig geluk, ten aanzien der bewaarscholen echter is vrijheid, volkomene vrijheid iets meer dan eene belofte; bestaat zij inderdaad in den ruimsten zin. En nu ons bepalende tot den strijd tusschen de regtzinnigheid en de handhavers van het Judaïsme — van welk een overwegend belang is het niet voor deze laatsten, dat zij ter oprigting van Bewaarscholen met de meest mogelijke vrijheid te werk mogen gaan? Het is klaar, dat in geval zij onmagtig waren zelven hun kinderen datgene te bezorgen, wat hun thans van eene andere zijde wordt toegezegd, in de hoop, dat daardoor hun hart het voorvaderlijk geloof zal loslaten en geopend worden voor de indrukken der Dortsche leer — het is klaar, dat in dit geval hunne vrijheid, de dierbaarste aller vrijheden, de vrijheid des gewetens, op eene schandelijke wijze zou miskend en gehoond worden. Maar nu zij de bevoegdheid hebben, door de oprigting van eigene bewaarscholen te zorgen voor de eerste ontwikkeling hunner kinderen in zulk eenen geest als met de wenschen der ouders overeenkomt, nu mogen zij vrij anderen pogingen laten aanwenden »tot ondermijning hunner godsdienst," daar het hun toch vrij staat inrigtingen tot stand te brengen, waarin zal gewaakt worden voor de godsdienstige belangen der hunnen, en tevens voor die andere belangen der eerste ontwikkeling, wier behartiging eene Israëlitische bewaarschool door de zusters der Dortsche regtzinnigheid bestuurd, ten eenenmale zal overtollig maken. Hier, gelijk zij altijd doet, beschermt hen de vrijheid tegen het tyranniek geweld der proselytenmakerij.

Men ziet het, wij erkennen met dankbaarheid de vrijheid, welke ten aanzien van Bewaarscholen wordt gehandhaafd. Eene andere vraag echter is het, of het monopolie het met goede oogen aanschouwt, dat de Bewaarscholen vrij en niet door zijnen ijzeren scepter geregeerd worden? en wanneer wij ons herinneren, van welk groot plan betreffende eene bewaarschool, alhier onder eenige ingewijden tegenwoordig sprake is, dan hebben wij grond om te vreezen, dat *feitelijk* de vrijheid der bewaarschool alhier met een verpletterenden slag bedreigd wordt. Daarover nu, bij wijze van gevolgtrekking van den boven vermelden strijd tusschen de regtzinnige Amsterdamsche vrouwen en de Nederlandsch-Israëlitische commissiën, spreken wij in ons volgend N°.

R.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.